

Nybygd gassrør kan gi staten milliardtap

Gassrøret Polarled i Norskehavet kan koste staten 10 milliarder kroner

Notat fra WWF Verdens naturfond, mai 2018

I forbindelse med utbyggingen av gassfeltet Aasta Hansteen er det investert betydelige beløp i gassrøret Polarled, med tilhørende oppgraderinger på gassanlegget Nyhamna. Flere av gassprosjektene som var tenkt knyttet til røret har ikke blitt noe av, som Linnorm og Kristin gasseksport. Per i dag er det kun gass fra Aasta Hansteen og Dvalin som skal sendes i røret. Med dagens situasjon vil staten tape ca. 13,6 milliarder kroner etter skatt på prosjektet, viser nye beregninger fra WWF Verdens naturfond. Forventningene til gassprisene i Europa er fallende. I revidert nasjonalbudsjett forventer regjeringen en gasspris på under NOK 1,50 per standard kubikkmeter i 2019 og NOK 1,90 fra 2025. Også gassmarkedet i Europa forventer fallende gasspriser i årene fremover. Utsiktene for gassprisen reduserer sannsynligheten for nye utbygginger. WWF er bekymret for at offentlige midler går til å finansiere ulønnsomme prosjekter for staten og at oljeselskapene utnytter subsidier i skattesystemet til forurensende petroleumsaktivitet som hverken klima eller Norges økonomi er tjent med.

Innhold:

Bakgrunn og status	side 2
Milliardtap for staten	side 2
Tap også for selskapene som er involvert	side 3
Petroleumsskatten øker tapet	side 3
Føyer seg inn i rekken	side 4
Konklusjon	side 4
Kilder	side 5

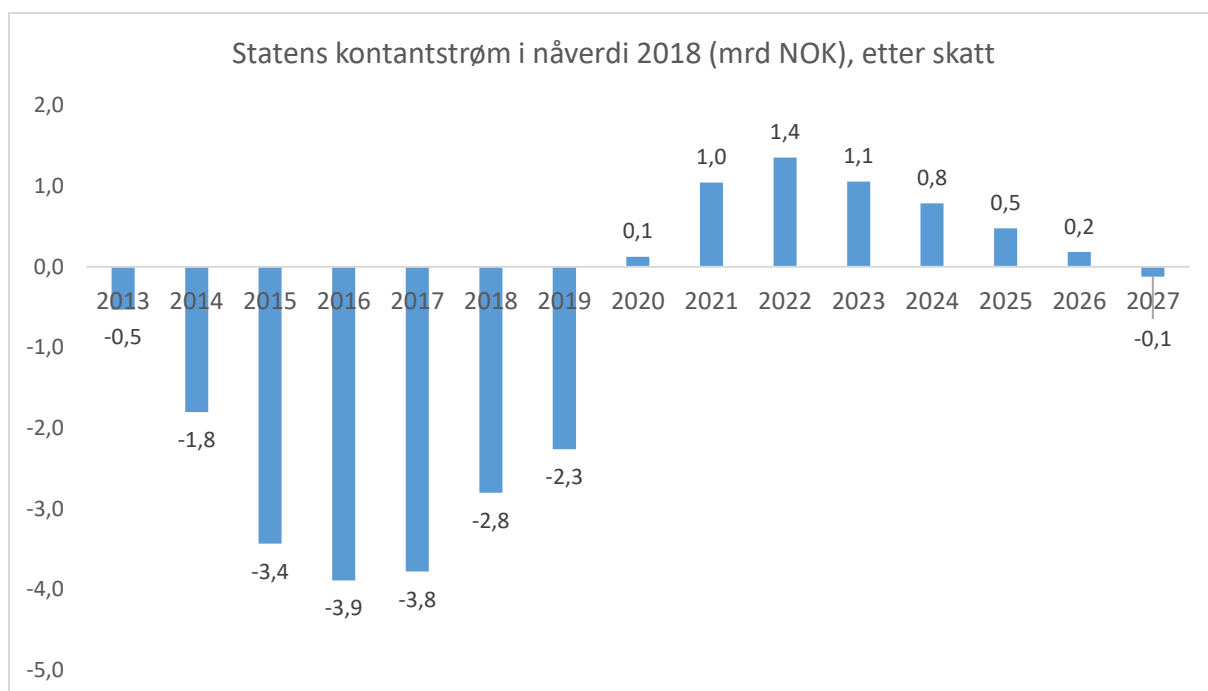
Bakgrunn og status

Norges nordligste gassrør koblet på rørrnettverket til Europa, Polarled, strekker seg fra gassanlegget på Nyhamna og 482 kilometer til gassfeltet Aasta Hansteen, nord for Polarsirkelen i Norskehavet. Røret skal transportere gass fra Aasta Hansteen og Dvalin, et mindre gassfelt under utbygging, og ned til gassanlegget Nyhamna for videre prosessering og transport til gassmarkedet i Europa. I de opprinnelige planene skulle flere nye felt i området kobles på røret, som Linnorm og Kristin gasseksport, men disse planene har blitt kansellert. Mengden gass som i dag er planlagt transportert gjennom feltet er ikke tilstrekkelig til å dekke investerings- og driftskostnader for Polarledrøret og oppgraderingene på Nyhamna.

I følge statsbudsjettet for 2018 er de samlede investeringene i Polarledanleggene, som innebefatter Polarled og oppgraderinger på anlegget på Nyhamana, forventet å bli 23,8 milliarder 2017-kroner.

Milliardtap for staten

WWF har tatt utgangspunkt i offentlig tilgjengelig data fra budsjettdokumenter og PUD, investeringskostnader tilgjengeliggjort fra OED, gasstariffer for Nyhamna samt estimat på tariffer for Polarled fra Gassco. Tariffinntekter er basert på antatt produksjonsprofil for Aasta Hansteen, og beregnet basert på produksjonsprofilen hentet fra konsekvensutredningen for Dvalin. Disse utgjør ca. 22 milliarder løpende kroner for Aasta Hansteen og drøye 7 milliarder løpende kroner fra Dvalin. Årlige driftskostnader er satt til 1,8 milliarder i løpende kroner fra 2019, som er et konservativt estimat med utgangspunkt i tallene i PUD (som legger til grunn 1,7 milliarder 2012-kroner). Driftsperioden er satt fra 2019 til 2027, med avkortning av gassproduksjon fra Dvalin de siste 3 årene i feltets planlagte produksjonstid pga. negativ kontantstrøm (fra 2028 – 2030). I beregningene er det antatt at det ikke gjøres nye drivverdige funn som knyttes til røret. Det er ikke tatt hensyn til kostnader knyttet til nedleggelse og opprydding av anleggene og disse vil komme i tillegg. Beregningene er gjort etter skatt, og det er tatt hensyn til friinntekt, avskrivningstid og rentefradrag mot særskatten med antatt rente på 3,5%. Kontantstrømmene etter skatt er diskontert med 7% rente, som er det samme som ligger til grunn i PUD. Resultatet av beregningene er at staten ligger an til å tape ca. 13,6 milliarder 2018-kroner på Polarledanleggene. Kontantstrømmen etter skatt er vist i figuren under, i nåverdi 2018.

Statens skatteinntekter fra Polarled: Denne grafen viser estimat av statens skatteinntekter fra Polarledanleggene år for år i milliarder NOK fra investeringsstart i 2013 og til antatt utløpt produksjonsperiode i 2027. Alle tallene er justert til nåverdi i 2018 med 7% rente. Diskonteringsrenten er den samme som i Plan for utbygging og drift (PUD). Summen av skatteinntektene beløper seg til -13,6 milliarder NOK.

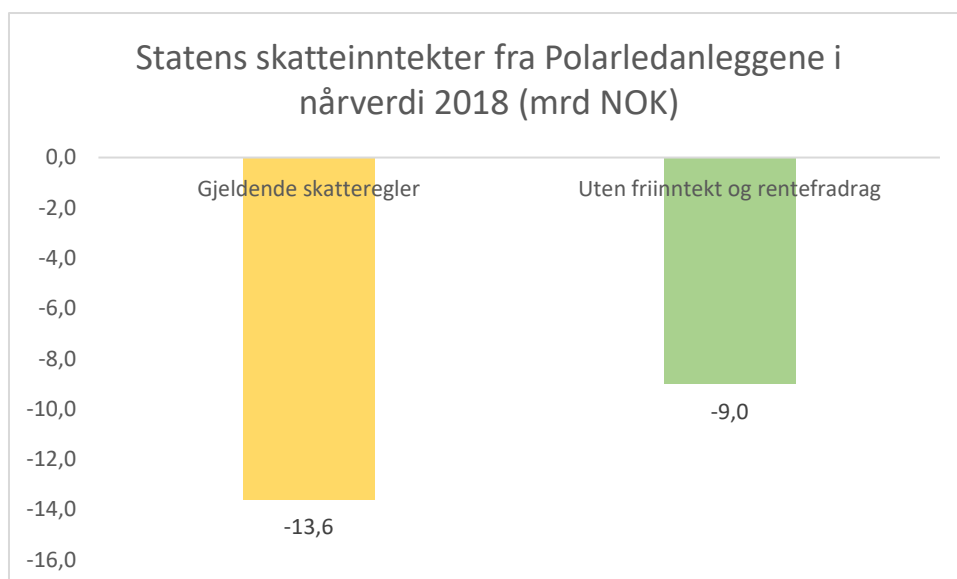
Tap også for selskapene som er involvert

Tariffene på i Gassled-nettverket på sokkelen skal fastsettes slik at selskapene som investerer i infrastruktur mottar en «rimelig avkastning» på investeringene ifølge [Forskrift om fastsettelse av tariffier mv. for bestemte innretninger](#). Avkastningen selskapene oppnår er dermed avhengig av tariffene som fastsettes i forskrift. Med dagens utsikter for Polarled taper selskapene ca. 1,8 milliarder kroner etter skatt i Polarledanleggene i nåverdi 2018, med 7% diskonteringsrente lagt til grunn på kontantstrøm etter skatt. Selskapene oppnår riktignok en avkastning, i motsetning til staten, men denne ligger lavere enn 7%, med forutsetningene og antagelsene som ligger til grunn i beregningene¹.

Petroleumsskatten øker tapet

Innretningen på oljeskatten øker tapet for staten relativt til et skattesystem uten friinntekt og rentefradrag. Uten rentefradrag i særskatten og friinntekt ville tapet blitt redusert med ca. 4,6 milliarder kroner, fra 13,6 til 9 milliarder kroner. Innretningen på oljeskatten muliggjør også at selskapene som investerer i Polarled slipper med skrekken, mens staten dekker tapene.

¹ Summen av selskapenes udiskonterte kontantstrøm etter skatt beløper seg til 2,4 milliarder kroner. Ved 4% diskonteringsrente går selskapene i 0 etter skatt. Ved den samme diskonteringsrenten taper staten 12,1 milliarder kroner etter skatt.

Føyer seg inn i rekken

Polarledprosjektet føyer seg inn i en rekke av investeringer på sokkelen som med stor sannsynlighet ikke vil lønne seg for staten. På kort tid har flere felt blitt belyst. Høsten 2017 hadde vi debatten om Goliatfeltet, der [beregninger fra blant andre WWF](#) viste at sannsynligheten for at staten taper penger på prosjektet er stor. Det skandalebefengte feltet Yme har også allerede [påført staten store tap](#). Nylig kunne vi også lese om Aasta Hansteen-feltet, der markedsutsiktene ser ut til å føre til at oljeselskapene involvert i feltet vil [tjene på statens bekostning](#). Og nå ser vi også at investeringer i nye gassrør kan føre til store tap for staten.

Statens inntekter er særlig sårbar når utbygging av mindre felt besluttes. Funnstørrelsen på sokkelen har falt [dramatisk siden Ekofisk ble funnet i 1969](#). Sammen med markedsutsiktene for fossil energi gjør denne utviklingen at den økonomiske risikoen på sokkelen øker.

Konklusjon

WWF Verdens naturfond mener det er svært alvorlig at fellesskapets midler går til å finansiere fossil infrastruktur som med stor sannsynlighet vil føre til at staten taper penger. I tillegg er dette investeringer som bidrar til å opprettholde høye klimagassutslipp i årene fremover, noe som gjør investeringene ekstra graverende: Staten taper penger på å slippe ut mer klimagasser. Den økonomiske risikoen på sokkelen øker, og at staten bærer denne risikoen ved investeringer gjør at risikoen også øker for at petroleumsutbygginger som gagnar selskapene og ikke staten, finner sted. Det er en utvikling som er i strid med grunnlaget for petroleumspolitikken, som er at verdien av naturressursene skal tilfalle fellesskapet.

Kilder

<http://dea-norge.com/nb/aktiviteter-i-norge/dvalin>

<https://www.regjeringen.no/contentassets/60b88d697f64422882930e8b1b3d470c/no/pdfs/prp201220130097000dddpdfs.pdf>

<https://www.gassco.no/contentassets/83cf467941654157a96e6c0dabc92025/tariff-view-2018.pdf>

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ae4eb62e57684ccbb6b4d71bfb4ed322/nn-no/pdfs/prp201220130150000dddpdfs.pdf>

<https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=72136>

<https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=72391>

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-12-20-1724>

<https://www.powernext.com/futures-market-data>

<https://www.norskpetroleum.no/fakta/felt/>

E-post utveksling med Gassco Januar 2018